Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (piata komora)

z 13. februára 2025 *

„Odvolanie – Vnútorný trh s elektrickou energiou – Usmernenie o zabezpečovaní rovnováhy v elektrizačnej sústave – Nariadenie (EÚ) 2017/2195 – Článok 1 ods. 6 a 7 – Prevádzkovatelia prenosovej sústavy (PPS) – Účasť na európskych platformách na výmenu štandardných produktov pre regulačnú energiu – Článok 263 ZFEÚ – Žaloba o neplatnosť – Prípustnosť – Pojem ‚napadnuteľný akt' – List Európskej komisie, ktorým sa zamieta účasť PPS pôsobiaceho vo Švajčiarsku na európskych platformách"

Vo veci C-121/23 P,

ktorej predmetom je odvolanie podľa článku 56 Štatútu Súdneho dvora Európskej únie, podané 28. februára 2023,

Swissgrid AG, so sídlom v Aarau (Švajčiarsko), v zastúpení: P. De Baere, P. L'Ecluse, V. Lefever a K. T'Syen, avocats,

odvolateľka,

ďalšia účastníčka konania:

Európska komisia, v zastúpení: O. Beynet a B. De Meester, splnomocnení zástupcovia,

žalovaná v prvostupňovom konaní,

SÚDNY DVOR (piata komora),

v zložení: predseda štvrtej komory I. Jarukaitis (spravodajca), vykonávajúci funkciu predsedu piatej komory, sudcovia D. Gratsias a E. Regan,

generálna advokátka: J. Kokott,

tajomník: A. Lamote, referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 8. mája 2024,

po vypočutí návrhov generálnej advokátky na pojednávaní 11. júla 2024,

vyhlásil tento

* Jazyk konania: angličtina.

Rozsudok

1 Spoločnosť Swissgrid AG svojím odvolaním navrhuje zrušenie uznesenia Všeobecného súdu Európskej únie z 21. decembra 2022, Swissgrid/Komisia (T-127/21, ďalej len „napadnuté uznesenie“, EU:T:2022:868), ktorým Všeobecný súd zamietol ako neprípustnú jej žalobu o neplatnosť rozhodnutia údajne obsiahnutého v liste podpísanom riaditeľkou Generálneho riaditeľstva Európskej komisie pre energetiku, ktorým Komisia podľa článku 1 ods. 7 nariadenia Komisie (EÚ) 2017/2195 z 23. novembra 2017, ktorým sa stanovuje usmernenie o zabezpečovaní rovnováhy v elektrizačnej sústave (Ú. v. EÚ L 312, 2017, s. 6), údajne odmietla povoliť účasť Švajčiarskej konfederácie na európskych platformách na výmenu štandardných produktov pre regulačnú energiu (ďalej len „európske platformy pre regulačnú energiu“), okrem iného na platforme *Trans European Replacement Reserves Exchange* (Európska platforma pre cezhraničné výmeny nahradzujúcich rezerv, ďalej len „platforma TERRE“).

Právny rámec

2 Článok 1 nariadenia 2017/2195 s názvom „Predmet úpravy a rozsah pôsobnosti“ v odsekoch 1, 2, 6 a 7 stanovuje:

„1. Týmto nariadením sa stanovuje podrobné usmernenie o zabezpečovaní rovnováhy v elektrizačnej sústave vrátane stanovenia spoločných zásad pre obstarávanie a zúčtovanie rezerv na zachovanie frekvencie, rezerv na obnovenie frekvencie a nahradzujúcich rezerv, ako aj spoločnej metodiky aktivácie rezerv na obnovenie frekvencie a nahradzujúcich rezerv.

2. Toto nariadenie sa vzťahuje na prevádzkovateľov prenosovej sústavy (ďalej len ‚PPS‘),… Agentúru pre spoluprácu regulačných orgánov v oblasti energetiky (ďalej len ‚agentúra‘), Európsku sieť prevádzkovateľov prenosových sústav pre elektrinu (ďalej len ‚ENTSO-E‘),…

…

6. [Európske regulačné platformy] možno sprístupniť PPS pôsobiacim vo Švajčiarsku pod podmienkou, že sa do… vnútroštátnych právnych predpisov [Švajčiarskej konfederácie] zavedú hlavné ustanovenia legislatívy Únie v oblasti trhu s elektrickou energiou a že medzi [Európskou ú]niou a [Švajčiarskou konfederáciou] existuje medzivládna dohoda o spolupráci v odvetví elektroenergetiky, alebo ak vylúčenie [Švajčiarskej konfederácie] môže viesť k neplánovaným fyzickým tokom výkonu cez Švajčiarsko, ktoré ohrozujú bezpečnosť sústavy v regióne.

7. Po splnení podmienok uvedených v odseku 6 rozhoduje o účasti [Švajčiarskej konfederácie] na [európskych regulačných platformách] Komisia na základe stanoviska agentúry a všetkých PPS v súlade s postupmi stanovenými v článku 4 ods. 3 Práva a povinnosti švajčiarskych PPS musia byť v súlade s právami a povinnosťami PPS pôsobiacich v Únii, aby sa zabezpečilo hladké fungovanie regulačného trhu na úrovni Únie a rovnaké podmienky pre všetky zainteresované subjekty.“

Okolnosti predchádzajúce sporu

3 Okolnosti predchádzajúce sporu, ako sú opísané v bodoch 2 až 10 napadnutého uznesenia, možno zhrnúť nasledujúcim spôsobom.

4 Odvolateľka je akciová spoločnosť založená podľa švajčiarskeho práva, ktorá vo Švajčiarsku pôsobí ako jediný PPS. Je súčasťou ENTSO-E.

5 Viacero PPS vrátane odvolateľky vytvorilo platformu TERRE.

6 Dňa 7. septembra 2017 všetci PPS Únie združení v rámci siete ENTSO-E vydali kladné stanovisko k účasti Švajčiarskej konfederácie na európskych regulačných platformách podľa článku 1 ods. 7 nariadenia 2017/2195.

7 Dňa 10. apríla 2018 vydala stanovisko k účasti Švajčiarskej konfederácie na európskych regulačných platformách podľa toho istého ustanovenia aj agentúra. V tomto stanovisku agentúra zdôraznila, že vo všeobecnosti súhlasí s posúdením PPS, pokiaľ ide o efektívnosť plnej účasti Švajčiarskej konfederácie na týchto platformách. Okrem toho poukázala na to, že je dôležité, aby Švajčiarska konfederácia vykonala celé nariadenie 2017/2195 a s ním súvisiace ustanovenia, aby mali PPS v Únii a vo Švajčiarsku rovnaké postavenie.

8 Dňa 31. júla 2020 zástupca GR pre energetiku zaslal sieti ENTSO-E a odvolateľke list, v ktorom vyjadril svoje prekvapenie nad zámerom PPS Únie zahrnúť odvolateľku do platformy TERRE ako člena s plnou účasťou. Zdôraznil tiež skutočnosť, že prepojenie a vyvažovanie trhov patrí do komplexného rámca právne záväzných práv a povinností, s ktorého uplatnením Švajčiarska konfederácia ešte nedala svoj súhlas, a tak švajčiarski prevádzkovatelia a PPS v zásade nie sú oprávnení zúčastňovať sa na tejto platforme. Okrem toho pripomenul, že Komisia neudelila Švajčiarskej konfederácii žiadnu výnimku na základe článku 1 ods. 7 nariadenia 2017/2195.

9 Dňa 29. septembra 2020 odvolateľka odpovedala Komisii, pričom tvrdila, že jej plná účasť na európskych regulačných platformách je nevyhnutná z dôvodov bezpečnosti elektrizačnej sústavy. V podstate tvrdila, že jej zohľadnenie v procese výpočtu kapacity Únie a jej zahrnutie do analýzy prevádzkovej bezpečnosti sú nedostatočné. Okrem toho odkázala na dôvody uvedené v stanovisku siete ENTSO-E zo 7. septembra 2017, ako aj v stanovisku agentúry z 10. apríla 2018.

10 ENTSO-E 5. novembra 2020 Komisii odpovedala, že rozhodnutie o účasti Švajčiarskej konfederácie na európskych regulačných platformách síce patrí Komisii podľa článku 1 ods. 7 nariadenia 2017/2195, no PPS Únie a agentúra vydali k takejto účasti kladné stanovisko.

11 Listom z 8. decembra 2020 odvolateľka tiež pripomenula Komisii, že PPS Únie a agentúra vydali kladné stanovisko k jej účasti na platforme TERRE. Požiadala ju, aby povolila túto účasť na základe článku 1 ods. 7 nariadenia 2017/2195.

12 Listom zo 17. decembra 2020 (ďalej len „sporný list“), zaslaným PPS Únie a podpísaným riaditeľkou GR pre energetiku, bolo po prvé zdôraznené, že účasť odvolateľky na projekte platformy TERRE nie je v súlade s uplatniteľným právom Únie, konkrétne s článkom 1 ods. 6 a 7 nariadenia 2017/2195. Po druhé bolo pripomenuté, že stanovisko agentúry zdôraznilo dôležitosť toho, aby Švajčiarska konfederácia vykonala celé toto nariadenie a s ním súvisiace ustanovenia. Po tretie sa konštatovalo, že určité opatrenia dostatočne riešia riziká, ktoré predstavujú neplánované fyzické toky elektriny, a preto účasť Švajčiarskej konfederácie na európskych regulačných platformách nie je potrebná. V tejto súvislosti sa zdôraznilo, že základom prevádzkovej bezpečnosti je na jednej strane výpočet/prepočet kapacít a na druhej strane koordinácia prevádzkovej bezpečnosti na regionálnom základe, ktoré už zahŕňajú Švajčiarsku konfederáciu. Po štvrté a v dôsledku toho sa dospelo k záveru, že Komisia nevidí dôvod na prijatie rozhodnutia, ktorým by sa Švajčiarskej konfederácii povolila účasť na európskych regulačných

platformách, najmä na platforme TERRE. Po piate boli PPS Únie požiadané, aby „obnovili situáciu, ktorá je v súlade s podmienkami účasti na platformách [Únie] stanovenými [nariadením 2017/2195], a najneskôr do 1. marca 2021 vylúčili [odvolateľku] z platformy TERRE“.

Konanie na Všeobecnom súde a napadnuté uznesenie

13 Návrhom podaným do kancelárie Všeobecného súdu 26. februára 2021 odvolateľka podala žalobu podľa článku 263 ZFEÚ, ktorou navrhovala zrušenie rozhodnutia údajne obsiahnutého v spornom liste.

14 Samostatným podaním doručeným do kancelárie Všeobecného súdu 19. mája 2021 Komisia vzniesla námietku neprípustnosti. Na jednej strane tvrdila, že sporný list nie je napadnuteľným aktom v zmysle článku 263 ZFEÚ, keďže patrí do rámca jednoduchej neformálnej komunikácie medzi zástupcami PPS Únie a GR pre energetiku, a že neodráža konečné stanovisko Komisie, a tak nevyvoláva žiadne záväzné právne účinky. Na druhej strane Komisia zdôraznila, že žalobkyňa nemá aktívnu procesnú legitimáciu v zmysle článku 263 štvrtého odseku ZFEÚ, pretože uvedený list sa jej priamo netýka.

15 Uznesením zo 7. októbra 2021 Všeobecný súd rozhodol pokračovať v konaní vo veci samej pred rozhodnutím o námietke neprípustnosti vznesenej Komisiou.

16 Napadnutým uznesením Všeobecný súd zamietol žalobu ako neprípustnú z dôvodu, že sporný list nie je aktom, ktorý možno napadnúť žalobou o neplatnosť podľa článku 263 ZFEÚ. Podľa Všeobecného súdu totiž žalobkyňa ako švajčiarsky PPS nemala žiadne individuálne právo žiadať a dosiahnuť od Komisie, aby prijala rozhodnutie povoľujúce účasť Švajčiarskej konfederácie, a teda PPS, ktorí pôsobia v tejto krajine, na európskych regulačných platformách. Tento list teda nepredstavoval rozhodnutie spôsobilé vyvolať právne účinky voči žalobkyni, ktoré by mohli zmeniť jej právne postavenie.

Návrhy účastníkov konania na Súdnom dvore

17 Odvolateľka svojím odvolaním navrhuje, aby Súdny dvor:

– zrušil napadnuté uznesenie,

– vyhlásil žalobu o neplatnosť za prípustnú,

– vrátil vec Všeobecnému súdu na rozhodnutie o dôvodnosti žaloby a

– rozhodol, že o trovách odvolacieho konania sa rozhodne neskôr.

18 Komisia navrhuje, aby Súdny dvor zamietol toto odvolanie ako nedôvodné a uložil odvolateľke povinnosť nahradiť trovy konania.

O odvolaní

19 Na podporu svojho odvolania odvolateľka uvádza tri odvolacie dôvody. Prvým odvolacím dôvodom tvrdí, že Všeobecný súd sa dopustil nesprávneho právneho posúdenia tým, že uplatnil nesprávne právne kritérium na určenie, či sporný list predstavuje napadnuteľný akt v zmysle článku 263 ZFEÚ. Druhým odvolacím dôvodom Všeobecnému súdu vytýka, že sa dopustil nesprávneho právneho posúdenia tým, že rozhodol, že článok 1 ods. 6 a 7 nariadenia 2017/2195 jej nepriznáva práva, ktoré by mohli byť dotknuté týmto listom. Tretím odvolacím dôvodom poukazuje na nedostatočné odôvodnenie napadnutého uznesenia v súvislosti so záverom, podľa ktorého jej tento článok 1 ods. 7 nepriznáva žiadne individuálne právo.

20 Najprv treba skúmať prvý odvolací dôvod.

Argumentácia účastníkov konania

21 Svojím prvým odvolacím dôvodom, ktorý sa týka bodov 19, 23, 29 a 30 napadnutého uznesenia, odvolateľka tvrdí, že vzhľadom na to, že nebola adresátom sporného listu, Všeobecný súd v bodoch 23 a 30 tohto uznesenia uplatnil nesprávne právne kritérium, keď požadoval, aby tento list voči nej vyvolával záväzné právne účinky. Rovnaké nesprávne posúdenie je obsiahnuté aj v bode 29 uvedeného uznesenia.

22 Po prvé v tejto súvislosti odvolateľka poukazuje na to, že nepatrila medzi adresátov sporného listu, pretože tento list bol formálne zaslaný zástupcom PPS Únie. Ak pritom fyzická alebo právnická osoba podá žalobu proti aktu, ktorý jej nie je určený, na to, aby jej žaloba bola prípustná, nie je potrebné, aby tento akt vyvolával voči nej záväzné právne účinky. V takom prípade stačí preukázať, že na jednej strane uvedený akt sleduje vyvolanie záväzných právnych účinkov voči svojmu adresátovi, a na druhej strane, že osoba, ktorá podala žalobu, odôvodnila svoju aktívnu procesnú legitimáciu v zmysle článku 263 štvrtého odseku ZFEÚ.

23 Po druhé Komisia v spornom liste PPS Únie požiadala, aby „obnovili situáciu, ktorá je v súlade s podmienkami účasti na platformách [Únie] stanovenými [nariadením 2017/2195], a najneskôr do 1. marca 2021 vylúčili [odvolateľku] z platformy TERRE“. Vzhľadom na použité pojmy a stanovenú lehotu teda tento list obsahuje príkaz adresovaný všetkým PPS Únie.

24 Po tretie odvolateľka tvrdí, že je sporným listom osobne a priamo dotknutá v zmysle článku 263 štvrtého odseku ZFEÚ, čo Všeobecný súd navyše v bode 30 napadnutého uznesenia pripustil.

25 Komisia navrhuje zamietnuť prvý odvolací dôvod ako nedôvodný a v každom prípade ako neúčinný.

26 Po prvé z judikatúry Súdneho dvora totiž jasne vyplýva, že aj keď je žaloba o neplatnosť podaná fyzickou alebo právnickou osobou proti aktu, ktorý jej nie je určený, naďalej sa uplatňuje požiadavka, že záväzné právne účinky tohto aktu musia byť spôsobilé ovplyvniť záujmy tejto osoby tým, že podstatným spôsobom zmenia jej právne postavenie, a naďalej sa uplatňujú aj podmienky stanovené v článku 263 štvrtom odseku ZFEÚ. V dôsledku toho sa Všeobecný súd tým, že v napadnutom uznesení skúmal, či bol sporný list spôsobilý vyvolať takéto právne účinky voči žalobkyni, nedopustil nesprávneho právneho posúdenia.

27 Po druhé sporný list len opisuje právny stav podľa nariadenia 2017/2195 a vzhľadom na to, že Komisia nemá priame vykonávacie právomoci vo vzťahu k PPS, nemá žiadny záväzný právny účinok pre svojich adresátov.

28 Po tretie jednoduchý list riaditeľky GR pre energetiku nie je aktom, ktorý by mohol akýmkoľvek spôsobom zaväzovať Komisiu. V súlade s rokovacím poriadkom tejto inštitúcie totiž jej rozhodnutia prijímajú jej členovia kolektívne, okrem prípadu udelenia splnomocnenia alebo delegovania členovi Komisie alebo generálnemu riaditeľovi či vedúcemu služby, čo nie je tento prípad.

29 Po štvrté žiadosť adresovaná PPS Únie o obnovenie dodržiavania práva Únie v stanovenej lehote, uvedená v spornom liste, mala za cieľ len poskytnúť „dobu odkladu“, počas ktorej by Komisia neprijala vykonávacie opatrenia voči členským štátom, a podnietiť dotknuté strany, aby pristúpili k tomuto obnoveniu bez potreby toho, aby Komisia podnikla kroky smerujúce k formálnemu súdnemu konaniu. Tento list totiž neuvádza žiadnu okamžitú sankciu v prípade nedodržania tejto lehoty zo strany PPS Únie.

30 Po piate sa sporný list priamo netýka odvolateľky, ktorá preto nemá aktívnu procesnú legitimáciu v zmysle článku 263 štvrtého odseku ZFEÚ. Z ustálenej judikatúry totiž vyplýva, že skutočnosť, že fyzická alebo právnická osoba je priamo dotknutá opatrením Únie, predpokladá, že toto opatrenie má priame účinky na jej právne postavenie a neponecháva jeho adresátom nijakú možnosť voľnej úvahy, pokiaľ ide o vykonanie uvedeného opatrenia. Odvolateľka pritom nepreukázala, že v prejednávanej veci to tak bolo, a na rozdiel od jej tvrdenia Všeobecný súd v bode 30 napadnutého uznesenia nedospel k záveru, že je týmto listom priamo a osobne dotknutá.

31 Pokiaľ ide konkrétne o tvrdenie odvolateľky, podľa ktorého sa jej sporný list priamo týka, keďže ju zbavuje práv a povinností spojených s pristúpením k platforme TERRE, Komisia tvrdí, že takéto účinky nemožno považovať za účinky vyplývajúce priamo z tohto listu. Aj za predpokladu, že by PPS Únie museli vylúčiť odvolateľku z tejto platformy, by takéto opatrenie vyplývalo zo skutočnosti, že odvolateľka nemôže byť legálne členkou uvedenej platformy, ako aj z uplatňovania práva Únie národnými energetickými regulačnými orgánmi. Uvedený list sám osebe nemôže zbaviť odvolateľku práva, ktoré nemá.

32 Odvolateľka vo svojej replike zdôrazňuje, že Všeobecný súd si tým, že rozhodol, že sporný list nesledoval vyvolanie záväzných právnych účinkov voči nej a že nemohol byť predmetom žaloby o neplatnosť, zamenil povahu napadnuteľného aktu s aktívnou procesnou legitimáciou, ako sú definované v rozsudku z 13. októbra 2011, Deutsche Post a Nemecko/Komisia (C-463/10 P a C-475/10 P, EU:C:2011:656).

33 Pokiaľ ide po prvé o tvrdenie Komisie, podľa ktorého nemala v úmysle priznať spornému listu záväzné právne účinky, odvolateľka tvrdí, že úmysel autora aktu musí byť určený objektívne. Napadnuteľnosť aktu totiž závisí od objektívneho významu, ktorý tento akt môže mať v okamihu svojho oznámenia pre starostlivého a obozretného adresáta. Tvrdenia Komisie týkajúce sa účelu sporného listu, ktoré boli formulované a *posteriori*, teda nie sú relevantné.

34 Po druhé nie sú relevantné ani tvrdenia Komisie založené na tom, že vo vzťahu k PPS Únie nemá záväznú právomoc vyžadovať vylúčenie odvolateľky z platformy TERRE a že sporný list nestanovuje sankciu v prípade nedodržania tejto požiadavky, pretože tieto okolnosti nie sú pre PPS Únie zjavné.

35 Po tretie neexistencia delegovania právomoci v rámci Komisie, pokiaľ ide o vydanie sporného listu, je otázkou, ktorá patrí do analýzy veci samej, a nie otázkou napadnuteľnosti tohto listu.

Posúdenie Súdnym dvorom

36 Na úvod treba konštatovať, že tvrdenie Komisie založené na neúčinnosti tohto odvolacieho dôvodu nemožno prijať. Z argumentácie odvolateľky uvedenej na podporu tohto odvolacieho dôvodu totiž jasne vyplýva, že odvolateľka spochybňuje všetky dôvody napadnutého uznesenia týkajúce sa kritérií, ktoré Všeobecný súd uplatnil na určenie, či sporný list predstavuje napadnuteľný akt v zmysle článku 263 štvrtého odseku ZFEÚ. Z toho vyplýva, že ak by Súdny dvor uvedenému odvolaciemu dôvodu vyhovel, na toto uznesenie by sa hľadelo tak, že vychádza z nesprávneho právneho posúdenia, čo by viedlo k jeho zrušeniu (pozri analogicky rozsudok z 5. apríla 2017, Changshu City Standard Parts Factory a Ningbo Jinding Fastener/Rada, C-376/15 P a C-377/15 P, EU:C:2017:269, body 44 a 45).

37 V tejto súvislosti z ustálenej judikatúry vyplýva, že predmetom žaloby o neplatnosť podľa článku 263 štvrtého odseku ZFEÚ v spojení s prvým odsekom tohto článku môže byť akékoľvek opatrenie prijaté inštitúciami, orgánmi, úradmi alebo agentúrami Únie bez ohľadu na ich formu, ktoré sleduje vyvolávanie záväzných právnych účinkov spôsobilých ovplyvniť záujmy fyzickej alebo právnickej osoby. Na určenie toho, či určité opatrenie sleduje vyvolanie takýchto účinkov, a teda či môže byť predmetom takejto žaloby, treba vychádzať z podstaty tohto opatrenia a posúdiť tieto účinky z hľadiska objektívnych kritérií, ako je jeho obsah, a prípadne zohľadniť kontext, v akom bolo prijaté, ako aj právomoci inštitúcie, orgánu, úradu alebo agentúry, ktorá je jeho autorom, pričom tieto právomoci treba chápať nie abstraktne, ale ako prvky, ktoré môžu objasniť konkrétnu analýzu obsahu tohto opatrenia (pozri v tomto zmysle rozsudky zo 6. mája 2021, ABLV Bank a i./ECB, C-551/19 P a C-552/19 P, EU:C:2021:369, bod 41 a citovanú judikatúru, ako aj z 18. júna 2024, Komisia/SRB, C-551/22 P, EU:C:2024:520, bod 65 a citovanú judikatúru).

38 V prípadoch, keď žalobu o neplatnosť proti aktu prijatému inštitúciou podala fyzická alebo právnická osoba, Súdny dvor opakovane rozhodol, že túto žalobu možno podať len vtedy, ak sa záväzné právne účinky tohto aktu môžu dotknúť záujmov tejto osoby tým, že podstatným spôsobom zmenia jej právne postavenie (rozsudok z 13. októbra 2011, Deutsche Post a Nemecko/Komisia, C-463/10 P a C-475/10 P, EU:C:2011:656, bod 37 a citovaná judikatúra).

39 Treba však zdôrazniť, že judikatúra uvedená v predchádzajúcom bode vznikla v súvislosti so žalobami, ktoré na súdy Únie podali fyzické alebo právnické osoby proti aktom, ktoré im boli určené. Ak podá neprivilegovaný žalobca, ako je to v prejednávanej veci, žalobu o neplatnosť proti aktu, ktorý mu nie je určený, požiadavka, že záväzné právne účinky napadnutého opatrenia musia byť spôsobilé dotýkať sa záujmov žalobcu tým, že podstatným spôsobom zmenia jeho právne postavenie, sa potom prekrýva s podmienkami stanovenými v článku 263 štvrtom odseku ZFEÚ (pozri v tomto zmysle rozsudok z 13. októbra 2011, Deutsche Post a Nemecko/Komisia, C-463/10 P a C-475/10 P, EU:C:2011:656, bod 38).

40 V tejto súvislosti treba vzhľadom na predmet prvého odvolacieho dôvodu začať skúmaním toho, či Všeobecný súd na to, aby námietke neprípustnosti vznesenej Komisiou vyhovel z dôvodu, že sporný list nemohol vyvolať záväzné právne účinky ovplyvňujúce záujmy žalobkyne tým, že by podstatným spôsobom zmenil jej právne postavenie, a teda predstavovať napadnuteľný akt, správne uplatnil kritériá týkajúce sa napadnuteľnosti aktu z hľadiska judikatúry citovanej v bodoch 37 až 39 tohto rozsudku.

41 V prejednávanej veci Všeobecný súd v bode 21 napadnutého uznesenia uviedol, že tento list po prvé pripomenul, že účasť žalobkyne na platforme TERRE nie je možná bez toho, aby Komisia vopred povolila Švajčiarskej konfederácii zúčastniť sa na nej podľa článku 1 ods. 6 a 7 nariadenia 2017/2195, po druhé zdôraznil, že podmienky takejto účasti zrejme nie sú splnené, a po tretie požiadal PPS Únie, aby najneskôr do 1. marca 2021 vylúčili žalobkyňu z uvedenej platformy.

42 Všeobecný súd ďalej v bodoch 23 a 24 napadnutého uznesenia konštatoval, že právny kontext sporného listu bráni tomu, aby bol tento list kvalifikovaný ako akt, ktorý sleduje vyvolanie záväzných právnych účinkov voči odvolateľke, pretože článok 1 ods. 7 nariadenia 2017/2195 nestanovuje právo odvolateľky požiadať Komisiu a dosiahnuť od nej, aby povolila Švajčiarskej konfederácii, a následne PPS pôsobiacim v tejto krajine, zúčastňovať sa na európskych regulačných platformách, najmä na platforme TERRE.

43 Po prvé Všeobecný súd na podporu tohto záveru v bodoch 25 až 27 uvedeného uznesenia konštatoval, že zo znenia článku 1 ods. 7 nariadenia 2017/2195 vyplýva, že toto ustanovenie umožňuje Komisii len zaujať stanovisko k otázke, či je vhodné túto účasť povoliť, ale v tejto súvislosti jej neukladá žiadnu povinnosť, a Komisia má teda naďalej právo odmietnuť takúto účasť, a to aj v prípade, že sú splnené podmienky uplatnenia článku 1 ods. 6 tohto nariadenia.

44 Po druhé Všeobecný súd v bodoch 28 a 29 toho istého uznesenia v podstate zdôraznil, že hoci článok 1 ods. 7 nariadenia 2017/2195 stanovuje postup, ktorý musí Komisia dodržať pred prijatím rozhodnutia o povolení, toto ustanovenie nepriznáva žalobkyni ako PPS pôsobiacemu vo Švajčiarsku žiadne právo na iniciovanie uvedeného postupu alebo na to, aby bola akýmkoľvek spôsobom zapojená najmä z dôvodu výkonu práva byť vypočutý. Všeobecný súd na základe uvedeného dospel k záveru, že prijatie rozhodnutia, ktorým sa Švajčiarskej konfederácii, a následne PPS pôsobiacim v tejto krajine, povoľuje zúčastňovať sa na európskych regulačných platformách, závisí výlučne od rozhodnutia Komisie, ktorá má z tohto hľadiska diskrečnú právomoc.

45 V bode 30 napadnutého uznesenia Všeobecný súd ďalej dodal, že okolnosť, že odvolateľka mala priamy a osobný záujem na zrušení sporného listu vzhľadom na to, že odmietol povoliť Švajčiarskej konfederácii, a následne PPS, ktorí sú v nej usadení, zúčastňovať sa na európskych regulačných platformách, jej nemôže zakladať právo napadnúť tento list, pretože ho nemožno považovať za akt, ktorý voči nej sleduje vyvolanie záväzných právnych účinkov.

46 Všeobecný súd tým, že skúmal, či sporný list predstavuje rozhodnutie spôsobilé vyvolať záväzné právne účinky „voči odvolateľke“, ktoré môže zmeniť jej právne postavenie, nesprávne uplatnil kritériá špecifické pre situácie, v ktorých je žalobca adresátom napadnutého aktu, a nie kritériá uplatniteľné na situácie, keď tak ako v prejednávanej veci žalobca nie je adresátom napadnutého aktu. V tomto druhom prípade totiž na to, aby sa tento akt považoval za akt, ktorý môže byť predmetom žaloby o neplatnosť, stačí preukázať, že sleduje vyvolanie záväzných právnych účinkov okrem iného voči svojim adresátom (pozri v tomto zmysle rozsudok z 13. októbra 2011, Deutsche Post a Nemecko/Komisia, C-463/10 P a C-475/10 P, EU:C:2011:656, bod 40). Naopak v tomto štádiu nie je potrebné overiť, či sú tieto právne účinky spôsobilé dotknúť sa záujmov odvolateľky tým, že podstatným spôsobom zmenia jej právne postavenie v zmysle judikatúry citovanej v bode 39 tohto rozsudku, keďže toto overenie sa nutne vykonáva, ako to v podstate uvádza táto posledná uvedená judikatúra, v štádiu skúmania podmienok stanovenej v článku 263 štvrtom odseku ZFEÚ, podľa ktorej sa musí akt priamo a osobne týkať osoby, ktorý táto napáda.

47 Okrem toho odôvodnenie Všeobecného súdu, ako je zhrnuté v bodoch 41 až 45 tohto rozsudku, dostatočne nezohľadňuje podstatu sporného listu, ktorým Komisia posúdila účasť odvolateľky na platforme TERRE ako protiprávnu a vyžadovala, aby bola táto účasť ukončená, a to najmä okolnosť, že Komisia v tomto liste konštatovala, že podmienky vyžadované článkom 1 ods. 6 a 7 nariadenia 2017/2195 na to, aby sa Švajčiarska konfederácia mohla zúčastňovať na európskych regulačných platformách, nie sú splnené, a požiadala PPS Únie, aby „obnovili situáciu, ktorá je v súlade s podmienkami účasti na platformách [Únie] stanovenými [týmto nariadením], a najneskôr do 1. marca 2021 vylúčili [odvolateľku] z platformy TERRE“.

48 V tejto súvislosti treba okrem toho konštatovať, že skutočnosť, že sporný list nemá formu formálneho rozhodnutia Komisie, ale formu listu podpísaného riaditeľkou generálneho riaditeľstva tejto inštitúcie, konkrétne GR pre energetiku, nie je rozhodujúca pre jeho kvalifikáciu ako „napadnuteľného aktu“ v zmysle článku 263 ZFEÚ (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 17. júla 2008, Athinaïki Techniki/Komisia, C-521/06 P, EU:C:2008:422, body 44 a 59, ako aj citovanú judikatúru). V zásade preto na kvalifikovanie dotknutého aktu nemá vplyv to, či tento akt spĺňa určité formálne požiadavky, konkrétne okrem iného to, či ho autor náležite nazval alebo či uvádza ustanovenia, ktoré tvoria jeho právny základ. Je tiež irelevantné, že Komisia neoznámila predmetný akt odvolateľke, pretože takáto vada nie je spôsobilá zmeniť podstatu uvedeného aktu (pozri v tomto zmysle rozsudok z 18. novembra 2010, NDSHT/Komisia, C-322/09 P, EU:C:2010:701, bod 47 a citovanú judikatúru).

49 Ak by to bolo inak, Komisia by sa mohla vyhnúť preskúmaniu súdom Únie tak, že by porušila formálne požiadavky upravujúce prijatie predmetného aktu, ktoré sú nevyhnutné vzhľadom na jeho skutočnú podstatu a medzi ktoré patria požiadavky týkajúce sa právomoci útvaru, ktorý konal, a správneho označenia tohto aktu ako „rozhodnutie“. Keďže Únia je spoločenstvom práva, v ktorom jeho inštitúcie podliehajú preskúmaniu súladu ich aktov so Zmluvou, procesné podmienky uplatniteľné na žaloby podané na súd Únie sa majú v čo najväčšej miere vykladať tak, aby ich uplatnenie prispelo k realizácii cieľa, ktorým je zabezpečiť účinnú súdnu ochranu práv, ktoré osobám podliehajúcim súdnej právomoci vyplývajú z práva Únie (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 17. júla 2008, Athinaïki Techniki/Komisia, C-521/06 P, EU:C:2008:422, bod 45 a citovanú judikatúru).

50 Z odmietnutia Komisie povoliť Švajčiarskej konfederácii a následne PPS, ktorí v tejto krajine pôsobia, aby sa zúčastňovali na európskych regulačných platformách, podľa článku 1 ods. 7 nariadenia 2017/2195 v spojení so žiadosťou adresovanou PPS Únie o ukončenie účasti odvolateľky na platforme TERRE vyplýva, že sporný list sleduje vyvolanie záväzných právnych účinkov.

51 Všeobecný súd okrem toho tým, že v bode 29 napadnutého uznesenia vychádzal z neexistencie individuálneho práva žalobkyne podľa článku 1 ods. 7 nariadenia 2017/2195, ktoré by vymedzovalo rozhodovaciu právomoc Komisie, ako aj následne z existencie diskrečnej právomoci Komisie, pokiaľ ide o prijímanie rozhodnutí podľa tohto ustanovenia, doplnil kritérium týkajúce sa existencie subjektívneho práva, ktoré nevyplýva z judikatúry Súdneho dvora týkajúcej sa napadnuteľnosti aktu, pripomenutej v bodoch 37 a 38 tohto rozsudku.

52 Všeobecný súd sa teda dopustil dvojakého nesprávneho právneho posúdenia, keďže jednak bez zohľadnenia skutočnej podstaty sporného listu usúdil, že tento list nepredstavuje akt, proti ktorému možno podať žalobu o neplatnosť podľa článku 263 ZFEÚ, a jednak pridal kritérium týkajúce sa existencie subjektívneho práva.

53 Okrem toho vzhľadom na úvahy obsiahnuté v bodoch 47 a 50 tohto rozsudku tvrdenie Komisie, podľa ktorého sporný list len opisuje právny stav podľa nariadenia 2017/2195 a nevyvoláva žiadny záväzný právny účinok pre svojich adresátov, možno len zamietnuť.

54 So zreteľom na všetky predchádzajúce úvahy treba vyhovieť prvému odvolaciemu dôvodu.

55 V dôsledku uvedeného treba napadnuté uznesenie zrušiť bez toho, aby bolo potrebné skúmať druhý a tretí odvolací dôvod.

O vrátení veci Všeobecnému súdu

56 V súlade s článkom 61 prvým odsekom Štatútu Súdneho dvora Európskej únie, ak je odvolanie dôvodné, Súdny dvor zruší rozhodnutie Všeobecného súdu. V danej veci môže vydať konečný rozsudok sám, ak to stav konania dovoľuje, alebo môže vec vrátiť na rozhodnutie Všeobecného súdu.

57 Keďže v prejednávanej veci Všeobecný súd vyhlásil žalobu za neprípustnú z dôvodu, že sporný list nemôže vyvolávať záväzné právne účinky, Súdny dvor o nej v tomto štádiu konania nemôže vydať konečný rozsudok.

58 Okrem toho sa Komisia na podporu námietky neprípustnosti, ktorú vzniesla, odvolávala nielen na to, že sporný list nie je napadnuteľným aktom, ale aj na to, že žalobkyňa nemala aktívnu procesnú legitimáciu, pretože tento list sa jej priamo netýka.

59 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že v súlade s článkom 263 štvrtým odsekom ZFEÚ môže fyzická alebo právnická osoba podať žalobu proti rozhodnutiu určenému inej osobe len vtedy, ak sa jej uvedené rozhodnutie priamo a osobne týka (rozsudok z 13. októbra 2011, Deutsche Post a Nemecko/Komisia, C-463/10 P a C-475/10 P, EU:C:2011:656, bod 65).

60 Pokiaľ ide na jednej strane o otázku, či je odvolateľka priamo dotknutá sporným listom, ktorý je adresovaný PPS Únie, z ustálenej judikatúry vyplýva, že táto podmienka vyžaduje splnenie dvoch kumulatívnych kritérií, a to aby napadnuté opatrenie po prvé malo priame účinky na právne postavenie jednotlivca a aby po druhé neponechávalo žiadnu možnosť voľnej úvahy jeho adresátom povereným jeho uplatňovaním, keďže má úplne automatickú povahu a vyplýva zo samotnej právnej úpravy Únie bez uplatnenia ďalších sprostredkujúcich predpisov (pozri v tomto zmysle rozsudok z 13. októbra 2011, Deutsche Post a Nemecko/Komisia, C-463/10 P a C-475/10 P, EU:C:2011:656, bod 66, ako aj a citovanú judikatúru).

61 Na druhej strane, pokiaľ ide o otázku, či sa sporný list odvolateľky osobne týka, treba pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora môžu iné subjekty ako tie, ktorým je rozhodnutie určené, tvrdiť, že sa ich rozhodnutie osobne týka, iba vtedy, keď sa ich týka na základe ich určitých osobitných vlastností alebo na základe faktickej situácie, ktorá ich charakterizuje vo vzťahu k akejkoľvek inej osobe, a tým ich individualizuje obdobným spôsobom, ako individualizuje osobu, ktorej je takéto rozhodnutie určené (pozri v tomto zmysle rozsudky z 13. októbra 2011, Deutsche Post a Nemecko/Komisia, C-463/10 P a C-475/10 P, EU:C:2011:656, bod 71, ako aj a citovanú judikatúru).

62 Okrem toho skutočnosť, že Všeobecný súd v bode 30 napadnutého uznesenia uviedol, že „okolnosť, že odvolateľka mala priamy a osobný záujem na zrušení [sporného] listu… jej nemôže zakladať právo napadnúť tento list, pretože ho nemožno považovať za akt, ktorý voči nej sleduje vyvolanie záväzných právnych účinkov…“, treba vzhľadom na absenciu akéhokoľvek odôvodnenia, ktoré by sledovalo preukázanie existencie takéhoto priameho a osobného záujmu, považovať za úvahu vyjadrenú za nadbytočnú, pretože bola vyjadrená za predpokladu, že by sa konštatoval osobný a priamy záujem. Táto úvaha nie je v každom prípade relevantná, keďže Všeobecný súd dospel k záveru, že sporný list nepredstavuje akt, ktorý sleduje vyvolanie záväzných právnych účinkov.

63 Za týchto podmienok treba vrátiť vec Všeobecnému súdu, aby rozhodol o otázke, či sa sporný list odvolateľky priamo a osobne týka, ako aj v prípade potreby o návrhu na zrušenie tohto listu.

O trovách

64 Vzhľadom na to, že vec sa vracia Všeobecnému súdu, o trovách tohto odvolacieho konania sa rozhodne neskôr.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (piata komora) rozhodol takto:

1. **Uznesenie Všeobecného súdu Európskej únie z 21. decembra 2022, Swissgrid/Commission (T-127/21, EU:T:2022:868), sa zrušuje.**

2. **Vec sa vracia Všeobecnému súdu Európskej únie.**

3. **O trovách konania sa rozhodne neskôr.**

Podpisy